

טשענשטאכטאזער צייטונג

באדייטונג פון דער צייטונג
 פארשטימט און געווען
CZENSTUCHOWA, ALMA C. TELEFON 201.
 פון יעדעם פון די ארטעלען וועט זיך באהאלטן.

פארשטימט יעדעם פארשיידן
 וועט זיך באהאלטן און געווען
 פארשטימט און געווען
 פארשטימט און געווען

באדייטונג פון דער צייטונג
 פארשטימט און געווען
 פון יעדעם פון די ארטעלען וועט זיך באהאלטן.

פרייטאג 9 פונם 12 טמוז תרצ"ז

ליכט צינדן 7.38

Piątek 2 lipca 1937

יום ק פער דראק - פער משפט אויף אייביגע תפיסה.

שוין פון דערפריה אן הערשט אין דער שטאט א דענערוויטע שטי-מונג צווישן דער יודישער בעפעלקע-רונג. עפיש פיהלט מען, אז היינט איז א געוויסער יום-הדין און כאטש גע-משפט ווערט בלויז איין יוד, יוסל פערדראק, וויסען מיר אבער שוין פון די לעצטע ענליכע פראצעסן, אז ביי אזא משפט קענען אבהילכען ווערער, פון וועלכע ס'זאלען זיך געמונען גע-טראפען אלע יודען...

איבער דער שטאט געהען ארום פערשטארקטע פאליציי-אטארלען. אויף קליינסקי גאס, וואס איז גאנצט צום קרייז-געריכט, ווערען נישט אריינגעלאזט קיין זייטיגע מענשען און נאך דער זכות פון דער זשורנאליסטישער קארטע שטעהט דא ביי. דאך פרי אריינצוקומען אין געריכטס-זאל, מוז מען זיך עטליכע מאל לעגיטימירען. שוין האלב 9 א זיינער אינדערפריה זענען די אוועקגע-שטעלטע טישען געריכט בעזעצט פון זשורנאליסטען, דערוואסער מעהרערע ספעציעל-דעלעגירטע פון דער ווארשא-ווער פרעסע, פון וועלכע דער רוב זע-נען יודען. איינציגווייז קומען אויך צוהערער, וועלכע האבען בעקומען ספעציעלע איינגאנגס-בילעטען, אבער דאס זעהר וועניג.

אין זאל שוועבט ארום די פראגע: וועט אין דער לעצטער מינוט אריינגע-טראגען ווערען א ציוויל-אנקלאגע מצד דער טרוי פון דער'הרג'עטען באראן אדער נישט?

פלוזלינג בעווייזט זיך אויפ'ן זאל דער טרויעריג-בעריהטער בן ייר אינ-זערער אפל. ניטבוזעק און אין קאפ קומט דער געדאנק: אויב ער, וועלכער איז ארויסגעטרעטען אויך אלס איינער פון די ציוויל-מאנהער אויפ'ן פוזיטיקער פראצעס, אויפ'ן מינסק-מאזאוועצקער און אנד. איז היינט אויך, אונזער' גאסט, טאג ווער ווייסט, צי מען בע-האלט נישט בכונה דעם סוד וועגען דער ציוויל-תביעה ביו דער לעצטער מינוט...

דעם דאזיגען געדאנק רייסט איבער דאס בעווייזען זיך אויפ'ן זאל פון בע-שולדיגטען יוסל פערדראק, העלכער ווערט גלייך אוועקגעזעצט אויף דער בעשולדיגונגס-באנק צווישן צוויי פא-ליציאנטען, פערדראק אונגעטהון אין דער פארעם פון פארעם אויס די פערסנאליען פון בעשולדיגטען פערדראק, וועלכער ערקלערט, אז ער איז אלס 36 יאהר, איז פון מאך א פארמאן, האט א ווייב מיט 2 יונגע קינדער, קען נישט לעבען זיין פאמיליע.

דער פארזיצער עפענט די געריכטס-זינגל, פרעגט אויס די פערסנאליען פון בעשולדיגטען פערדראק, וועלכער ערקלערט, אז ער איז אלס 36 יאהר, איז פון מאך א פארמאן, האט א ווייב מיט 2 יונגע קינדער, קען נישט לעבען זיין פאמיליע.

זיינע שבת'דיגע מלבושים, וועלכע ער האט געטראגען בעת'ן מאך, איז א נידריג, דאך יונגעראנטשיקעל, און ס'וואלט קיינעם נישט געקענט איינפא-לען, אז עס דאס מענטשעלע זאל דאר-פען גע'משפט ווערען פאר בענעהן א מאך.

באלד קומען אויך אן די פערטיידי-גער פון פערדראק'ן, די אדווקאטען האנאווייל און דאמבראווסקי פון ווארשא.

דער פראצעס הויבט זיך אן.

צעהן מינוט נאך 9 א זיינער דער-הערט זיך דער בעקאנטער קלינג און ס'קומט אריין דער ריכטער-קאמפלעס, וואס בעשטעהט פון פארזיצער ריכטער אלטעווסקי, אפסערען כראפאוועצקי און פאוועלסקי און פראקוראר קאר-פיוסקי.

דער פארזיצער עפענט די געריכטס-זינגל, פרעגט אויס די פערסנאליען פון בעשולדיגטען פערדראק, וועלכער ערקלערט, אז ער איז אלס 36 יאהר, איז פון מאך א פארמאן, האט א ווייב מיט 2 יונגע קינדער, קען נישט לעבען זיין פאמיליע.

און נישט שרייבען, איז נאך קיינמאל נישט געווען בעשטראפט, האט א הויז אויף באטשאנא 7.

דאן לעזט דער פארזיצער פאר דעם **בעשולדיגונגס - אקט,** לויט וועלכען דער אונג. יוסף פענ-דראק, ווען פון לייב און רבקה, 36 י. אלט, ווערט בעשולדיגט, אז דעם 19 טשערוועץ ד. י. האט ער מיט דער כונה צו ערמארדען סטעפאן באראן געשאסען צו איהם פון א מרחק פון עטליכע שריט, צוליבע וואס סטעפאן באראן איז אין עטליכע מינוט ארום געשטארבען.

די דאזיגע טהאט איז א פערברעכען לויט'ן ארט. 225 פאר. 1.

די בעגרינדונג פון בעשולדיגונגס-אקט לויטעם:

דעם 19 יוני, אצ'ערך 9 פריה, זענען די דורכגעהער אויף דער הויפט-גאס אלצע אלארמירט געווארען דורך א רעוואלוצער-שאס. אביפעל שפעטער איז פון דער זייטען-גאס, וועלכע-דווערניצקי, פייס באהן-פלאנס, ארויסגעלאפען א מאנספערווין מיט א רעוואלוצער אין

SPRAWOZDANIE
 Stowarz. p. n. „Tomchaj Anym“
 w Częstochowie.

Na mocy zezwolenia Starostwa Grodzkiego w Częstochowie na urządzenie kwesty ulicznej z dnia 7 czerwca r. b za l.p. 7.37 Zarząd Stow. przeprowadził zbiórkę w dniu 15 czerwca r. b., w wyniku której zebrano w gotówce zł. 168.33 gr.

ZARZĄD.

Kochanej siostrze oraz bratowej **ESTERZE MAJEROWICZÓWNI** z intencji otrzymania doktoratu, składa wiązanekę szczerych życzeń i wszelkiej pomyślności na dalszej drodze życia
 Ch. Gliksman z Żoną i Romeczką, (Wieluń).

Ukochanej naszej córce oraz siostrze **ESTERZE MAJEROWICZÓWNI** z intencji otrzymania dyplomu doktora medycyny, wiele szczęścia i powodzenia na przyszłej drodze życia życzą
 Rodzice, Siostry i Brat (Wieluń)

FABRYCZNA, i PRALNIA CHEMICZNA „KRYSZTAŁ“
 ul. Berka Joselewicza 2.
 זאם פרייהלינג-טעאון

מיר נעמען אן צו האפען קראגענס מיט לאנג דויערענדען שניבל-גלאזן ווי אויך פעמיש צו רייניגען און צו פארבען אלעארט קליידונג. גארדינען צו וואשען און צו שאפען. ספעציעליטעט: 1) פארבען לעדערע קורטקעס 2) דעשאירען (אריינשטען) מעלעקען און העשען. אכטונג: מעלעקען פערען ארויסגענומען אויפ'ן ארט אלץ צוביליגע פרייען.

Szkoła Doksztalająca dla Terminatorów Żydowskich
 podaje do wiadomości, że zapisy na rok szkolny 1937—38 r. rozpoczną się 15 sierpnia b. r.

Szkoła Rzemieślniczo-Przemysłowa dla Żydów
 w Częstochowie, Garncarska № 6/8.
 podaje do wiadomości, że zapisy przyjmuje od dnia 15-go maja b. r. do oddz.: ślus. mech. i stolarskiego. Ilość miejsc ściśle ograniczona.
 Kancelarja czynna od godz. 9—14-ej.

צו אלע אונזערע לעווער !
 צו אלע, וועלכע אינטערעסירען זיך מיט קינדער-עריצהונג ! וויסונג פרעמיעס פאר אונזערע לעווער - א גוצליע האנד-בוך פאר אונזערע טאטעס און מאמעס! 300 הנחה אפגאנעמענסן פון געוועלשאפטליך-פערדראקני-שען זשורנאל „דאס קינד“.

אונזער רעדאקציע איז געלאנגען נאך א טערשטענדיגונג מיט דער ליטונג פון געוועלשאפטליך-פערדראקנישען זשורנאל „דאס קינד“ אין ווארשא צו בעקומען פאר איהרע לעווער 300 הנחה-אפגאנעמענסן פון „דאס קינד“.

דאס קינד איז היינט צו-טאג דער איינאונאמיגער פערדראקנישער זשורנאל איבער'ן יודישען כדור הארץ, וואס ערשיינט און איבעררייס אנ'ערך 15 יאהר. די בעקאנטסטע יודישע פערדראקנישע פטיבלאגען, דערהער און עריצהונג וועגען די שטענדיגע מיטארבייטער פון „דאס קינד“.

די אוי מ'דארף קינדער ערעהערן, הילפען זיי בעט א שלאקטיש, בעזעהן זיך צו זיי אין מאמענטען, ווען זיי זענען אין בעס אדער אויפגענונג. הירקען אויף זיי עטיש און פארלויט בע-אינלופטען, ווי אבערהאויבען זיי פון ליגענס, סרליקטיש, אונגוים, געוועזענע און אנדערע פטיבי-שע ניגונגען, ווי-מיט אין הארש-דערזעהן אונזערע קינדער אלס פרייע און פטיביש-געזונדע מענטשען. אס דאס אלץ און נאך מיעל אנדערע פראבלעמען בעריהרט „דאס קינד“ יעדען מאנאט אויף 32 דרוק-ויסען, גרויסען סטראס. נישט קיין געביעט פון פערדראקניש און פטיבלאגעני, העלכע דאס קינד זאל נישט אויסהירליך בעריהרען און גענוי בעהאנדלען.

יאנוש קארשעק, דער גרעסטער יודיש-וויילישער פערדראקנישער דריקט אין „דאס קינד“ א ערייע ארטיקלען וועגען פערלען און יוג, העלכע מיר, עלטערן, בענעהן אפט לגבי אונזערע קינדער. קלמן ליט, דער בעקאנטער דיכטער און ליטעטער פון היל-פערדראקנישען אנטשאלט אין אטשעק דרוקט רעזעמעסיג ארטיקלען וועגען אפגאנעמענסן קינדער און דעם אופן פון אויסהילפען זיי. פ. בירקענאייט, ליטעטער פון דער בעריהטער מירדעל-שולע אין נהלל (פאלעסטין) גיט אין יעדען נומער גענויע אנהייבונגען ווי אוי מ'דארף שפייגען קינדער. פון אמעריקא בעשיליגע זיך אין „דאס קינד“ דער בעקאנטער פטיבישער דיר מ. היינבערג, פון רומעניע-פראס. ניימארק, פון פראנק-רייך-דיר מ. בריינד, פון פאלעשטינא-דיר ה. ארמאן, פון שוויצער-דאגענע דיר מ. פרימ-גארטן-טראומער, פון פוילען-א. אינדעלמאן, דיר א. בערמאן, א. גאלדין, ה. דערלאבער, ג. העכט, י. העסלעקע, י. היינגארטען, מ. יאקאוויטש, דיר פאפירמאן, א. פריך, דיר קאנטאר-דיר שטייבערג, דיר שטענדיק און אנד. אלע, דאס בעסטע פון דער יודישער פערדראקניש איז בעט-טיליגע אין „דאס קינד“.

Bolesnie dotknięci spowodu przedczesnego zgonu naszego drogiego przyjaciela
Motla Kirszenbauma
 b. p.
 wyrażamy stroskanej Żonie i Dzieciom nasze najgłębsze współczucie
 Besserowie i Skórnikowie, Kalisz.

Koleżance naszej **STEFIE HAPTKA** i Rodzinie z powodu śmierci
b. p. OJCA Jej wyrażają szczerze współczucie
 Kopolwiczówna, Hercberżanka, Lugernerówna i Lenkińska.

קופאז
 צו בעקומען א הנחה - אפגאנעמענסן פון זשורנאל „דאס קינד“

נאמען און פאמיליע _____
 שטאט _____
 גאס און נר. הויז _____

מיט צוטרודענדיג קענען מיר דעריבער מיטטיילען אונזערע לעווער. או דו רעדאקציע פון „דאס קינד“ האט איינגעשטימט צו ערטיילען אונז 300 הנחה-אפגאנעמענסן פון „דאס קינד“. דאס קינד ערשיינט לויט'ן שול-יאהר אין 10 נומערן. דער גרעסטער פרייז איז 4 זעקסעס א יאהר. אין אינ-צעל-פערקאף איז דער זשורנאל בכלל נישט גומצט. ווער פון אונזערע לעווער עס העט אריינשקען 5) גר. א פאסט-מארקע) דעם בעזונדער-אפגעדרוקטען קופאן אין דער אומניטערזע פון „דאס קינד“, ווארשא, פרערי 10 ה. 9, מיט זיין אייגענעם ארדעס העט דעם זשורנאל בעקומען בלויז פאר 2 זל. א יאהר.

W niedzielę, dnia 4-go lipca, w pierwszą bolesną rocznicę zgonu nieodżałowanej Matki naszej
b. p. Róży z Miców Galsterowej
 odbędzie się o godz. 11-iej przed poł nad Jej grobem nabożeństwo żałobne i odsłonięcie pomnika, o czym zawiadamiają
Maurycowie Galster.

